

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 304/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. B. F., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 NcC 447/2012 z 15. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. januára 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 NcC 447/2012 z 15. októbra 2012 (ďalej len „krajský súd“) a jemu predchádzajúcim postupom.

2. Sťažovateľka doručila Okresnému súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) žaloby, ktorými sa domáhala svojich nárokov na náhradu škody – nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v platnom znení, smerujúce proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Ku vzniku škody malo podľa nej dôjsť kontinuálnym a zásadným zásahom do jej základných práv, najmä práva na poskytnutie súdnej ochrany v zákonom predpokladanej kvalite a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Predmetné žaloby boli vedené na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 134/2012, sp. zn. 17 C 154/2012, sp. zn. 5 C 178/2012, sp. zn. 4 C 51/2012, sp. zn. 10 C 200/2012, sp. zn. 4 C 122/2012, sp. zn. 10 C 195/2012, sp. zn. 5 C 124/2012, sp. zn. 12 C 177/2012, sp. zn. 6 C 170/2012, sp. zn. 9 C 124/2012, sp. zn. 5 C 162/2012 a sp. zn. 8 C 185/2012.

3. Popisom procesných úkonov vykonaných v konaniach vedených pred okresným súdom, v ktorých tak na základe návrhu sťažovateľky na zmenu súdneho exekútora, ako aj žiadostí o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie došlo zo strany okresného súdu k oneskorenému rozhodnutiu o zmene súdneho exekútora a oneskorenému udeleniu poverení na vykonanie exekúcie, sťažovateľka poukázala na to, že práve nesprávny úradný postup okresného súdu poznačený zbytočnými prietáhmi bol dôvodom podania jej žaloby o náhradu škody okresnému súdu, ktorý je zároveň podľa zákona súdom príslušným na prerokovanie a rozhodnutie tejto veci.

4. Sťažovateľka v záujme ochrany svojho práva na spravodlivé konanie sformulovala *„už v úvode podanej žaloby požiadavku na to, aby nadriadený súd rozhodol pred prvotným prejednaním veci o prikázaní veci (tohto sporu) inému súdu, pretože sudcovia miestne a vecne príslušného Okresného súdu Lučenec sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a k účastníkovi konania (námiетка zaujatosti*

z objektívneho pohľadu“). V rámci odôvodnenia svojej požiadavky okrem iného poukázala na to, že „*Ak bol sám okresný súd ako štátny orgán škodcom v spore medzi žalobcom a štátom, tak je vylúčené, aby prostredníctvom sudcov rozhodoval predmetný spor*“, a ďalej na to, že „*Nerešpektovaním tejto premisy by došlo k negácii zásady nemo debet esse iudex in propria causa*“, a taktiež poukázala na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa rozhodovania o nestrannosti zákonného sudcu.

5. *Krajský súd svojím uznesením sp. zn. 15 NcC 447/2012 z 15. októbra 2012 rozhodol tak, že nevyhlásil všetkých sudcov okresného súdu z prejednávania a rozhodovania veci. Uznesenie krajského súdu sp. zn. 15 NcC 447/2012 z 15. októbra 2012 je podľa sťažovateľky «nesprávne, zakladajúce zásah do jeho základných práv, konkrétne:*

- základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. práva na súdnu ochranu a osobitne práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy SR) a práva na prerokovanie veci nestranným súdom;

- základného práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“), t. j. práva na nestranný súd zriadený zákonom.».

6. *V rámci svojej argumentácie sťažovateľka poukázala na právne závery obsiahnuté v judikatúre ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúce sa rozhodovania o nestrannosti zákonného sudcu (napr. nález sp. zn. II. ÚS 283/2009 z 26. novembra 2009, nález sp. zn. III. ÚS 116/06 z 5. septembra 2006, uznesenie sp. zn. II. ÚS 336/09 z 8. októbra 2009, nález sp. zn. III. ÚS 47/05 z 11. mája 2005, nález sp. zn. II. ÚS 71/97 z 24. novembra 1997, nález sp. zn. I. ÚS 46/05 zo 17. marca 2005, nález sp. zn. IV. ÚS 345/09 z 8. októbra 2009, rozsudok ECHR Findlay v. Spojené kráľovstvo z 25. februára 1997, ods. 73, rozsudok ECHR Kyprianou v. Cyprus z 15. decembra 2005 atď.) a odvolávajúc sa na ňu uviedla, že „trvá na tom, že objektívna námietka porušenia nestrannosti je dôvodná. Dôvodnosť námietky porušenia nestrannosti je závažne podporená tiež tým, že:*

a) pomer sudcu k veci, ktorý má za následok jeho zaujatosť, v danej veci vyplýva aj z právneho záujmu sudcu na prejednávanej veci, pretože môže byť rozhodnutím súdu priamo dotknutý vo svojich právach (ust. § 22 zákona č. 514/2003 Z. z.);

b) vylúčený je sudca aj preto, že získal o veci poznatky iným spôsobom, než z dokazovania na konaní (priamo výkonom funkcie sudcu na súde, ktorý škodu spôsobil);

c) do úvahy prichádza aj vzťah ekonomickej závislosti (zníženie rozpočtovaných prostriedkov súdu splnením povinnosti úhrady škody sťažovateľovi). “.

7. V sporoch vedených pred okresným súdom bude podľa sťažovateľky nevyhnutné „na základe vykonaného dokazovania posúdiť, či a akým spôsobom došlo k uskutočneniu nesprávneho úradného postupu, pričom pri danom právnom stave bude takéto posudzovanie uskutočňovať súd, ktorý nesprávny úradný postup vykonal a spôsobil ním škodu žalobcovi. V tomto prípade preto existuje legitímny dôvod pochybovať o nestrannosti okresného súdu, ako aj nestrannosti sudcov tohto súdu a to najmä preto, že:

a) Žalobca chce, aby v konaní boli vypočutí ako svedkovia sudcovia okresného súdu na ktorom došlo k vykonaniu nesprávneho úradného postupu, a taktiež aby ako svedok vystúpil pred súdom predseda okresného súdu poverený riadením súdu, ako aj podpredseda okresného súdu a to z dôvodu dlhého časového rozsahu zásahu, ktorý pokrýva obdobie, kedy boli do hodnoteného úradného postupu zapájaní všetci zamestnanci súdu. Preto rovnako tak do úvahy prichádzajú ako svedkovia aj vyšší súdny úradníci, či zamestnanci administratívy okresného súdu, ktorý nesprávny úradný postup uskutočnil. V prípade nevyllúčenia okresného súdu z rozhodovania dôjde k ústavne neakceptovateľnej situácii, kedy budú proti sebe vypovedať sudcovia, ktorí zároveň pojednávajú rovnakú vec a síce sudcovia súdu, ktorý uskutočnil nesprávny úradný postup. V takejto situácii nie je možné rozumne predpokladať, že výpovede budú objektívne pravdivé, pretože sudca bude vypovedať pred kolegom sudcom, ktorý následne bude vypovedať pred ním o tej istej veci. Následné reťazenie výpovedí v sporoch rovnakého druhu na tom istom súde nemôže priniesť zdanie o spravodlivom výkone súdnej moci. Sudcovia a zamestnanci súdu by mali nutne v sporovom konaní v pozícii svedka predsudky, ktoré spochybňujú naplnenie požiadavky nestrannosti.

b) Na rovnakom mechanizme ako je opísaný pod písm. a) je založené spochybnenie zdania spravodlivosti v prípade výkonu dokazovania listinnými dôkazmi. Ak sudca bude vykonávať dôkaz listinou zo súdneho spisu (alebo súdneho oddelenia) kolegu a následne tento kolega bude vykonávať dôkaz listinou z jeho súdneho spisu (alebo súdneho oddelenia), pričom pôjde o spor rovnakého druhu, je zrejmé, že spravodlivé posúdenie nemožno predpokladať. Nemožno tiež predpokladať spravodlivé zadovažovanie listín zo súdneho oddelenia.

c) Otázky, ktoré by museli v súvislosti s posudzovaním nesprávneho úradného postupu sudcovia, ktorí sú kolegovia na tom istom súde, paralelne riešiť, a spôsob ako by ich riešili, by prejudikoval stanovisko súdu a nenáležite ovplyvňoval vývoj iných sporov rovnakého druhu prebiehajúcich na tom istom súde. V takomto prípade nemožno predpokladať zdanie spravodlivého výkonu súdnej moci. Sudcovia by opäť mali nutne v sporovom konaní predsudky, ktoré spochybňujú naplnenie požiadavky nestrannosti.

d) Súd musí byť *inter alia* nezávislý od strán v spore. Ak je súdom Okresný súd Lučenec a na strane žalovaného stojí zástupca Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorý obhajuje postupy sudcu a zamestnancov Okresného súdu Lučenec, aby tak dokázal, že v danej veci nešlo o nesprávny úradný postup Okresného súdu Lučenec a škoda nenastala, nemožno hovoriť o tom, že súd je nezávislý od žalovaného ako strany v spore. Navyše ak podľa úpravy regresnej náhrady v zmysle ust. § 21 a nasl. zákona č. 514/2003 Z. z. bude Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky tým, kto bude uplatňovať regresnú náhradu voči súdu a následne súd bude povinný uplatňovať regresnú náhradu voči zodpovednej osobe, teda sudcovi. Sudca má záujem na tom, aby žalovaný bol v spore úspešný a aby sa tak predišlo uplatňovaniu regresnej náhrady voči nemu, či jeho kolegom, zamestnancom súdu. Sudcovia by mali nutne v sporovom konaní predsudky vo vzťahu k ich regresnému postihu. Predsudky tohto druhu spochybňujú naplnenie požiadavky nestrannosti.“.

8. Podľa sťažovateľky objektívna skutočnosť spočívajúca v tom, že jej žaloby o náhradu škody spôsobenej rozhodovaním jednotlivých sudcov okresného súdu majú byť prerokované a rozhodnuté sudcami toho istého okresného súdu, ktorí majú medzi sebou „minimálne kolegiálny a väčšina isto i priateľský vzťah“, vyvoláva dôvodnú pochybnosť

o nezáujatosti všetkých sudcov okresného súdu, ktorí sa vzhľadom na dané okolnosti prípadu nemôžu javiť v očiach strán ako nezávislí. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že Krajský súd v Trnave, Krajský súd v Nitre a Krajský súd v Prešove dospeli vo viacerých svojich rozhodnutiach v skutkovo a právne obdobných veciach k opačnému právnemu záveru ako krajský súd vo svojom uznesení sp. zn. 15 NcC 447/2012 z 15. októbra 2012.

9. Krajský súd podľa sťažovateľky vo svojom uznesení sp. zn. 15 NcC 447/2012 z 15. októbra 2012 dostatočne nevyhodnotil dôvody vylúčenia sudcov okresného súdu, ktorými sú:

„a) pomer sudcu k veci, ktorý má za následok jeho zaujatosť, v danej veci, čo vyplýva aj z právneho záujmu sudcu na prejednávanej veci, pretože môže byť rozhodnutím súdu priamo dotknutý vo svojich právach;

b) nutnosť vylúčenia sudcu ktorý získal o veci poznatky iným spôsobom, než z dokazovania na konaní;

c) ekonomickú závislosť.“

10. Sťažovateľka v ďalšom svojom sťažnosti doplnila podaním doručeným ústavnému súdu 26. februára 2013, v ktorom reagovala na uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 89/2013 zo 6. februára 2013, ktorým boli jej obsahovo obdobné sťažnosti ústavným súdom odmietnuté z dôvodu nedostatku jeho právomoci na ich prerokovanie a rozhodnutie *„s nádejou, že zvráti stav bezlimitnej deformácie ľudských práv uskutočňovanej systematicky činnosťou súdov Slovenskej republiky v oboch systémoch súdnej moci, pričom táto jeho preventívna činnosť zamedzí diskreditácii Slovenskej republiky na pôde Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu“*.

11. Podľa sťažovateľky *„V danej veci nie je možné nastoliť nápravu porušených práv podaním dovolania z dôvodu podľa ust. §237 písm. g) OSP (dovolanie nie je prípustné)! Dovolanie nie je prípustné ani z iných všeobecných dôvodov...“* V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na konania ústavného súdu vo veciach vedených pod sp. zn. I. ÚS 265/05, III. ÚS 24/05 a III. ÚS 74/2011, v ktorých preskúmaval rozhodnutia súdov o zaujatosti sudcov. Ústavný súd však uvedenú rozhodovaciu prax podľa

sťažovateľky bez akéhokoľvek zdôvodnenia porušil, práve a len v jej prípade. Sťažovateľka taktiež poukázala na publikované uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 20/97, v ktorom vyslovil: „*Na prejednanie opravného prostriedku (odvolania či dovolania) proti rozhodnutiu nadriadeného súdu, ktorým tento rozhodoval o vylúčení sudcov príslušného súdu, nie je daná príslušnosť žiadneho súdu. Preto Najvyšší súd v takomto prípade konanie o opravnom prostriedku zastaví (§ 104 ods. 1 v spojení s § 243c O. s. p.)...*“

12. Z uvedeného podľa sťažovateľky vyplýva „*v právnom štáte jednoznačný záver, že vo veci je daná právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky rozhodnúť o podanej ústavnej sťažnosti, pričom vzhľadom k existencii viac ako 10.000 pozitívnych rozhodnutí krajských súdov Slovenskej republiky, ktoré predložil sťažovateľ ústavnému súdu ako dôkazy v konaní a ktoré svedčia o jednoznačnej potrebe vylúčiť okresné súdy z prejednávania a rozhodovania vecí s predmetom náhrady škody, neostáva nič iné, len zo strany ústavného súdu vyhovieť princípu legality a princípu právnej istoty a rozhodnúť podľa predloženého petitu*“.

13. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 15 NcC 447/2012 z 15. októbra 2012, zruší toto rozhodnutie krajského súdu a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 15 NcC 447/2012 z 15. októbra 2012, ktorým krajský súd spojil veci vedené pod sp. zn. 15 NcC 447/2012, sp. zn. 15 NcC 459/2012, sp. zn. 15 NcC 448/2012, sp. zn. 15 NcC 449/2012, sp. zn. 15 NcC 450/2012, sp. zn. 15 NcC 451/2012, sp. zn. 15 NcC 452/2012, sp. zn. 15 NcC 453/2012, sp. zn. 15 NcC 454/2012, sp. zn. 15 NcC 455/2012, sp. zn. 15 NcC 456/2012, sp. zn. 15 NcC 457/2012 a sp. zn. 15 NcC 458/2012 na spoločné konanie ďalej vedené pod sp. zn. 15 NcC 447/2012 a ďalšími výrokmi rozhodol o námietkach zaujatosti sudcov okresného súdu. K porušeniu označených práv sťažovateľky malo dôjsť v dôsledku toho, že krajský súd svojím uznesením sp. zn. 15 NcC 447/2012 z 15. októbra 2012 nevytlúčil všetkých sudcov okresného súdu z prejednávania a rozhodovania predmetných vecí napriek tomu, že škoda, ktorú si sťažovateľka uplatnila v podaných žalobách, vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom toho istého okresného súdu.

17. Ústavný súd je súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Túto ochranu poskytuje aj základným právam účastníkov v konaní o ich veci pred súdmi

(všeobecnými) alebo pred inými orgánmi Slovenskej republiky v prípadoch ustanovených zákonom. Tieto práva vyplývajú z ústavnoprocených princípov konania pred uvedenými orgánmi (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a patrí medzi ne aj právo každého na rozhodnutie jeho veci tým sudcom, ktorého určuje zákon.

18. Základné právo na prejednanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v Občianskom súdnom poriadku garantované prostredníctvom vylúčenia sudcu z jej ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre zaujatosť (§ 14 až § 16 OSP). Okolnosť, že o veci napriek tomu rozhoduje sudca, ktorý mal byť podľa subjektívneho názoru účastníka konania z ďalšej účasti na jej prejednaní a rozhodovaní vylúčený, je dôvodom na uplatnenie riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

19. Obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je však povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb (v danom prípade sťažovateľky, ktorá podala námietku zaujatosti voči sudcom okresného súdu) a vylúčiť nimi označených sudcov z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Jeho obsahom je len povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby (v tomto prípade návrh na vylúčenie všetkých sudcov z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť) a rozhodnúť o ňom. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých „všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje” (I. ÚS 9/00), v dôsledku čoho „do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť iba vtedy, ak by ich rozhodnutia (a im predchádzajúci postup) boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov” (I. ÚS 24/00). Inými slovami, za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy pomocou riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Občianskeho súdneho poriadku, nie je možné domáhať sa ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

20. Podľa platnej právnej úpravy konania pred všeobecnými súdmi, postupov a judikatúry všeobecného súdnictva sú ich závažné procesné pochybenia (vrátane porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy) dôvodom na podanie odvolania (§ 201 a nasl. OSP), ako aj na podanie dovolania [§ 237 písm. g) OSP (pozri napr. IV. ÚS 26/04, IV. ÚS 201/04)]. Pokiaľ podľa názoru sťažovateľky krajský súd na jej námietky neprihliadal a napadnutými rozhodnutiami rozhodol zjavne neodôvodnene, potom v ďalšom konaní pred všeobecnými súdmi môže postupovať už uvedeným spôsobom. V tomto prípade v predmetných konaniach teda existuje „iný súd“, a to krajský súd, resp. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) povolané na poskytnutie ochrany základným právam sťažovateľky. Najvyšší súd napr. vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 153/96 z 21. augusta 1997 inter alia uviedol: *„Neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g) O. s. p., posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval, ak v námietke boli uvedené nové skutočnosti.“* Ústavný súd preto nemá dostatok právomoci na preskúmanie sťažovateľkiných námietok nezákonného sudcu, ktoré smerovali voči uzneseniu krajského súdu sp. zn. 15 NcC 447/2012 z 15. októbra 2012.

21. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkým účastníkom dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Takýto postup však vylučuje princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

22. Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť sťažovateľky pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uplatnených nerozhodoval.

23. Nad rámec veci ústavný súd poznamenáva, že pokiaľ by sa v ďalšom priebehu konania objavili nové skutočnosti objektívne a dôvodne vzbudzujúce pochybnosť o nestrannosti a nezaujatosti sudcu konajúceho v sťažovateľkinej veci/veciach, môže sa sťažovateľka ochrana svojho práva na prerokovanie veci pred nezávislým a nestranným súdom domáhať vznesením novej námietky zaujatosti (§ 15a OSP).

24. Podľa § 20 ods. 1, 2 a 3 zákona o ústavnom súde návrh... musí obsahovať, akej veci sa týka,... proti komu smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy (odsek 1). K návrhu... sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom... (odsek 2). Ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania... (odsek 3), čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Citované ustanovenie § 20 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahuje na sťažnosť podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

25. V závere svojej argumentácie ústavný súd konštatuje, že splnomocnenie, ktoré sťažovateľka priložila k ústavnej sťažnosti podanej prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu, ktorý koncipoval aj samotnú sťažnosť, je udelené obchodnej spoločnosti F., s. r. o., B., a absentuje pri ňom podpis splnomocnenca, ktorý splnomocnenie prijíma na znak svojho súhlasu. V dôsledku tejto skutočnosti k sťažnosti doložené splnomocnenie nezodpovedá dikcii § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto táto samotná skutočnosť by mohla byť dôvodom na odmietnutie sťažovateľkou podanej sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonných náležitostí.

26. V súvislosti s týmto nedostatkom ústavný súd pripomína, že nie je povinný ho odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho

zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Povinnosti advokáta definované zákonom č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2013